

[Hanne Reintoft.]

os på et punkt, hvor demokratiet har haft trange vilkår, og hvor utilfredsheden i befolkningen er meget stor.

Den heftige debat om sygekassernes fremtid forlanges også afsluttet med behandlingen af disse lovforslag. Det har aldrig, især ikke fra partiet venstre, været skjult, at man gerne ville have dette hurtigt overstået. Det er efter vor mening helt urimeligt at tage stilling til det på det forelagte grundlag — af to hovedårsager:

For det første har som nævnt sygekasserne historisk været et led i befolkningens aktive medvirken ved administrationen af vores sociale lovgivning. Desværre er sygekassedemokratiet i dag antagelig ikke mere udvidet og mere aktivt end det kommunale demokrati, og der skulle af den grund måske ikke være megen grund til at holde hånden over kasserne. Men at vedtage at afskaffe dem uden ganske klare vedtagelser om, at det, der kommer i stedet for, bliver bedre, bliver en udvidet folkelig administration, kan ikke være rigtigt. Jeg indrømmer, at det er meget sent, at sygekassernes topledelse har fået øjnene op for, at befolkningen langt fra er tilfreds med en række af sygekassevæsenets funktionsformer, og jeg tror ikke, man skal vente den store folkelige opbakning bag sygekassesystemets bevarelse. Men det berører ikke det principielle, nemlig om vi udbygger og bevarer demokratiet i stedet for at afskaffe noget, der dog i hvert tilfælde i sin oprindelse har været tænkt som et stykke demokrati.

For det andet kan der ikke tages stilling til sygekassernes fremtid, før vi fra ministeren får ganske klar besked om arbejdsløshedskassernes fremtid. Arbejdsløshedskasserne er ikke nævnt med ord i styrelseslovforslaget, selv om de undertiden fremkommer under betegnelsen „osv.“ eller „m. v.“. Arbejdsløshedskasserne administreres for øjeblikket fortrinligt af fagbevægelsen, og deres virke er dybt integreret i det faglige apparat. Det var en skæbnesvanger fejltagelse, fagbevægelsen begik, da man tillod, at arbejdsanvisningen blev flyttet fra folkelig til statslig administration, og man skal ikke i regeringen gøre sig nogen illusion om, at der fra fagbevægelsens side tolereres noget overgreb mod arbejdsløshedskassernes samhörighed med fagbevægelsen. Tvært-

imod; der vil blive rejst krav om, at større dele af administrationen af de sociale sikringsydelser bliver lagt over til fagbevægelsen og arbejdspladsernes tillidsfolk. Arbejderbevægelsens organisationer er et grundlæggende element i den demokratiske opbygning af samfundet, og det tåler ikke nogen som helst yderligere forringelse. Vi vil konkret foreslå, at administration og udbetaling af dagpenge ved sygdom, ulykke og arbejdsløshed administreres via fagbevægelse og virksomhedernes tillidsmænd, og vi vil tilstille det kommende udvalg et konkret forslag herom. Princippet om at undgå skrankementalitet, embedsmandsvælde og bureaukrati kan let følges ved at lade fagbevægelsen overtage dele af forvaltningens regelbestemte ydelser.

Socialreformen bliver ikke på nogen måde nogen nyskabelse, hvis man ikke formår at lade de stærke kræfter og den vilje og evne, der er hos befolkningen og i de folkelige organisationer, komme til anvendelse, men i stedet for indfører noget, der er mindst lige så stift og bureaukratisk som det, vi har. Lad mig for klarhedens skyld her indføje, at dette grundsynspunkt intet har at gøre med vores ønske om at komme private bestyrelser, institutioner osv. til livs. Disse bestyrelser er ikke valgt ud fra den enkle demokratiske hovedtanke, at de kan ind- og afsættes af de mennesker, hvis velfærd de skal lede og tilrettelægge, men de er valgt og indsat af andre og tjener ofte helt andre synspunkter end samfundets officielle målsætning. Dette er f. eks. tilfældet med de mange bestyrelser og foreninger inden for børneforsorgens område.

Sammenfattende må siges, at der har været arbejdet siden 1964 i socialreformkommissionen, og man kunne have ventet sig noget mere gennemtænkt og velbearbejdet end det foreliggende, når man endelig skulle se noget omsat konkret som lovforslag. Det er ikke forsvarligt at gå videre, uden at der først fra regeringens side er kommet et samlet overblik over og en fastlagt målsætning for landets fremtidige socialpolitik, ikke alene fremsat som en rammelov, som en form, men med tanker og ideer om et indhold.

Socialministeren (Nathalie Lind): Jeg vil sige tak til ordførerne for de mange, og man